

NOSLĒGUMA PĀRSKATS PAR PROJEKTA ĪSTENOŠANU

Projekta nosaukums:	Maksimāli pieļaujamais medījamo dzīvnieku populāciju blīvums un minimālais jeb kritiskais populāciju lielums
Projekta īstenotājs:	Latvijas valsts mežzinātnes institūts „Silava”

1. Piešķirtā finansējuma apstiprinājums

Finansēšanas līguma/vienošanās	
numurs	datums
2012/68	24.05.2012

2. Informācija par projekta finansējuma apjomu

MSAF finansējums, LVL		Projekta kopējas izmaksas, LVL
Piešķirtā summa	16177	18177
Izlietotā summa	16177	
Atlikums	0	

3. Projekta īstenošanas laiks

No	2012.gada	24.	maija	līdz	2012.gada	15.	novembrim
----	-----------	-----	-------	------	-----------	-----	-----------

---

4. Projekta īss apraksts (ietver informāciju par projekta ieviešanas ģeogrāfisko vietu, mērķiem, sasniegtajiem rezultātiem un projekta ilgspēju)

Pētījuma mērķis ir, balstoties uz zinātniskās literatūras analīzi, ekspertu pieredzi un diskusiju ceļā izstrādātu metodiku, atrast netiešus, pietiekami vienkārši konstatējamus rādītājus, kas saista dzīvnieku skaitu un populāciju blīvumu ar to apdzīvoto vidi un norāda virzienus un apjomus, kādos populācija ir jāregulē.

Par izpēti sugām izvēlēti aļņi, staltbrieži, stirnas, meža cūkas.

Apzinot dažādus projekta pētījumiem būtiskus faktorus un parametrus, izvēlēti kritēriji piemērotu parauglaukumu atlasei un atlasīti 60 kvadrāti (10x10km), kuru parametri vistuvāk atbilst Latvijas vidējiem rādītājiem. Šajā gadā izvēlētajos parauglaukumos turpināta informācijas ieguve par pārnadžu barošanās apstākļiem, vecuma struktūru, auglību, mežsaimniecībai un lauksaimniecībai nodarītajiem postījumiem.

Auglības pētījumiem iegūtais materiāls sniedz informāciju par staltbriežu un aļņu govju reproduktīvo stāvokli. Līdzšinējie rezultāti uzrāda tendenci, ka jaunās gotiņas apaugļojas vēlāk sezonā, savukārt vidēji vecās un vecās – riesta sezonas sākumā. Kā arī konstatēts, ka gan staltbriežu, gan aļņu govju vairošanās procesā iesaistās jau otrajā dzīves gadā, savukārt embriju dzimumstruktūrā novērots sadalījums par labu tēviņiem, kur tēviņu ir gandrīz uz pusi vairāk nekā mātīšu.

Kokaugu postījumu uzskaites neuzrādīja būtiskus postījumus nevienā no šīgada izpēti teritorijām. Vietās, kur postījumi apsekoti vairākus gadus pēc kārtas (monitoringa teritorijas), ievērojamas postījumu procentu izmaiņas, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, nav konstatētas.

Apsekoti dažādu kultūraugu lauki, lai konstatētu lauksaimniecībai nodarītos postījumus. Trīs gadu dati par 40 izpēti teritorijām parāda, ka postījumu procents variē no 0 līdz 20%.

Vasaras apkodumu uzskaites parāda, ka barošanās biotopi tiek izmantoti maz vai optimāli.

Dati par nomedīto dzīvnieku vecumu atsevišķās pētījumu teritorijās parāda, ka pagājušajās trīs medību sezonās nomedīti galvenokārt jauni un vidēja vecuma abu dzimumu dzīvnieki.

Atsevišķiem pētījuma darbu uzdevumiem tiek turpināta izvērtāka datu analīze par trijos gados ievāktajiem datiem.

5. Projekta ietvaros veiktie pasākumi saskaņā ar darba uzdevumiem

Darba uzdevums	Veikto pasākumu apraksts	Pasākuma rezultāts (ietekme uz sabiedrību, ieguldījums medību saimniecības attīstībā.)	Pasākuma un rezultāta dokumentāls apliecinājums (līgumu, rēķinu u.c. dokumentu datums, nr., priekšmets)
1. 2011./2012.gada medību sezonā nomedīto	Ievākti un analizēti 10 nomedītu staltbriežu govju reproduktīvo	Ar šā gada datiem papildinātie rezultāti apliecina iepriekšējos gados novērotās tendence attiecībā uz riesta	Rīkojums par darba algu: Gundega Aizupiete - rīkojums 203/p.

<p>aļņu un staltbriežu auglības materiāla izpēte pārnadžu monitoringa teritorijās.</p>	<p>orgānu sistēmu paraugi un 3 paraugi no aļņu govīm.</p>	<p>sezonu sākumu un maksimumu, vairojošos govju vecumu un embriju dzimumstruktūru. Pētījumu rezultāti prezentēti VII Starptautiskajā aļņu simpozijā Belovežā, Polijā, 6.-10. augustā – Aizupiete G., Baumanis J. „Hunting – most important factor affecting moose population in Latvia”.</p>	
<p>2. Kokaugu postījumu un pārnadžu ziemas ekskrementu uzskaites saimnieciski nozīmīgo koku sugu audzēs izvēlētajos parauglaukumos.</p>	<p>Izvēlētajos kvadrātos veiktas skujkoku postījumu un pārnadžu ziemas ekskrementu uzskaites. Katrā kvadrātā uzskaitīti līdz 30 parauglaukumi (atsevišķās teritorijās dabas apstākļu dēļ nebija iespējams veikt 30 uzskaitījumus). Pavisam apsekots 451 parauglaukums.</p>	<p>Vidējais postījumu procents apsekotajās teritorijās bija 14%. Līdzīgi kā citos gados, arī šogad vairāk postījumu konstatēts priežu kociņiem nekā egļu kociņiem. Pārnadžu monitoringa teritorijās postījumi ir līdzīgi iepriekšējo gadu datiem. Kā jau ierasts, postījumu procents atsevišķās teritorijās ir nedaudz palielinājies, citās – samazinājies. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, nevienā no teritorijām postījumi nav uzskatāmi par nozīmīgiem un šāda postījumu procenta variēšana pa gadiem ir normāla parādība, ko ietekmē dažādi faktori. Pārnadžu ekskrementu uzskaišu dati papildina un apstiprina iepriekšējos gados novēroto attiecībā uz dzīvnieku sastopamību un nopostītajām koku sugām.</p>	<p>Rīkojumi par darba algu: Arvīds Priedītis - rīkojums 196/p, Aivars Ornicāns - rīkojums 200/p, Alda Stepanova - rīkojums 201/p, Jānis Baumanis - rīkojums 198/p, Agrita Žunna - rīkojums 202/p, Gundega Aizupiete - rīkojums 203/p. Komandējumu pārskati: 72/237, 72/303, 72/292, 72/239, 72/238. Degvielas rēķins nr. 1040437626. LMT SIA rēķins nr. 10034308092.</p>
<p>3. Datu uzkrāšana standartizētajās veidlapās, ar prioritāti konstatēt un reģistrēt postījumus lauksaimniecībai.</p>	<p>Veiktas uzskaites kvadrātu teritorijās esošajās lauksaimniecības zemēs, lai konstatētu pārnadžu nodarītos postījumus. Katrā kvadrātā, atkarībā no lauksaimniecības zemju sastopamības, apsekoti līdz 30 kultūraugu lauki.</p>	<p>Apsekoti auzu, kviešu, miežu, rudzu, kartupeļu un kukurūzas lauki, kā arī atsevišķas ganības. Konstatēts, ka galvenokārt postījumus nodara meža cūkas, retāk – staltbrieži vai stirnas. Apskatītajos kvadrātos lielākajā daļā parauglaukumu un līdz ar to arī vidēji visā kvadrāta teritorijā postījumi nepārsniedza 10%. Atsevišķos kvadrātos Latgalē postījumi vispār netika konstatēti.</p>	<p>Rīkojumi par darba algu: Aivars Ornicāns - rīkojums 200/p, Jānis Baumanis - rīkojums 198/p, Agrita Žunna - rīkojums 202/p, Gundega Aizupiete - rīkojums 203/p. Komandējumu pārskati: 99/398, 99/399, 99/397, 80/366, 99/396, 99/395. Degvielas rēķini nr. 1040447085, 1040456370. LMT SIA rēķins nr. 60034308094. Transporta uzturēšana – pavadzīme BFD 100165.</p>

<p>4. Kokaugu vasaras apkodumu uzskaites izvēlētajos parauglaukumos.</p>	<p>Katrā kvadrātā iespēju robežās apsekotas līdz 30 cirsmas vai aizaugošas lauces, katrā no tām uzskaitot vidēji 200 kociņus.</p>	<p>Apkodumu uzskaites raksturo pārnadžu barošanās bāzi un dzīvnieku radīto slodzi uz biotopu. Apkodumu procents apskatītajos kvadrātos bija vidēji 18%, tātad vasaras barošanās biotopu noslodze apskatītajās teritorijās bija samērā maza. Ugāles un Kuldīgas kvadrātos noslodze bija ievērojami lielāka, taču tā iekļaujas optimālās robežās.</p> <p>Salīdzinot apkodumus pārnadžu monitoringa teritorijās ar iepriekšējo gadu datiem, konstatēts, ka vairākās teritorijās apkodumu procents nedaudz samazinājies.</p>	<p>Rīkojumi par darba algu: Arvīds Priedītis - rīkojums 196/p, Aivars Ornicāns - rīkojums 200/p, Jānis Baumanis - rīkojums 198/p, Agrita Žunna - rīkojums 202/p, Gundega Aizupiete - rīkojums 203/p.</p> <p>Komandējumu pārskati: 108/473, 108/456, 108/455, 119/524, 119/525, 119/526.</p> <p>Degvielas rēķini nr. 1040465680, 2912090071R, 1040475389.</p> <p>LMT SIA rēķins nr. 40034308095.</p> <p>Transporta uzturēšana – pavadzīme BFD 100166, avansa norēķins 16696.</p>
<p>5. 2011./2012.gada medību sezonā nomedīto aļņu un staltbriežu vecuma noteikšana un trofeju novērtēšana.</p>	<p>2011./2012.gada medību sezonā pārnadžu monitoringa teritorijās ievākti un vecums pēc zobu nodiluma noteikts 46 dzīvniekiem.</p> <p>Tiek uzkrāta informācija par nomedīto dzīvnieku trofejām.</p>	<p>Nomedīto dzīvnieku dati dod iespēju spriest par pārnadžu populāciju vecuma struktūru un novērot iespējamās izmaiņas, kas galvenokārt rodas medību ietekmes rezultātā. Izvērstāka analīze dotu iespēju sniegt medniekiem informāciju par populāciju struktūru un ieteicamāko medību resursu apsaimniekošanas veidu.</p> <p>Apkopojot trīs pēdējo medību sezonu datus, konstatēts, ka lielākā daļa nomedīto dzīvnieku bija jauni (vecumā līdz 4,5 gadiem) un vidēji veci.</p>	<p>Rīkojumi par darba algu: Jānis Baumanis - rīkojums 198/p, Gundega Aizupiete - rīkojums 203/p.</p> <p>LMT SIA rēķins nr. 80034308093.</p>
<p>6. Materiāla ievākšana no nomedītajiem dzīvniekiem pārnadžu monitoringa teritorijās.</p>	<p>Sākoties aļņu un staltbriežu medību sezonām, tiek ievākts izpētei nepieciešamais materiāls no nomedītajiem dzīvniekiem.</p>	<p>Tā kā medību sezona vēl nav noslēgusies, tad nepieciešamā materiāla ievākšana turpinās. Iegūtie dati papildinās informāciju par populāciju dzimuma-vecuma struktūru un reproduktivitāti.</p>	<p>Rīkojumi par darba algu: Aivars Ornicāns - rīkojums 200/p, Gundega Aizupiete - rīkojums 203/p.</p> <p>Uzņēmuma līgumi: Nr.14, Nr.15, Nr.16, Nr. 18, Nr.19, Nr. 50.</p> <p>Degvielas rēķins nr. 2912100077R.</p> <p>LMT SIA rēķini nr. 20034308096, 90034308097.</p> <p>Transporta uzturēšana – avansa norēķins TU1210644471, pavadzīme ATL 12884.</p>
<p>7. Datu apkopošana elektroniskā formātā.</p>	<p>Ievāktie dati tiek uzkrāti elektroniskās veidlapās un datu bāzēs.</p>	<p>Tiek veiktas sākotnējās datu analīzes šobrīd pieejamai informācijai par daļu no pētījumu uzdevumiem 2010., 2011. un 2012. gadā.</p>	<p>Rīkojumi par darba algu: Agrita Žunna - rīkojums 202/p, Jānis Ozoliņš - rīkojums 199/p.</p>

6. Publicitāte

Aprakstiet, kāda veida publicitāte bija Jūsu projektam (pievienojiet preses, informatīvos u.c. materiālus).

Publicitātes avots (atzīmēt ar X)	Apraksts (īss apraksts par projekta publicitāti attiecīgajā mēdijā)	
<i>TV</i>		
<i>Radio</i>		
<i>Prese</i>	X	Žurnālā „Medības” informācija par projektu rakstos par staltbrīžiem, aļņiem un pārnadžu materiāla ievākšanu izpētei.
<i>Internets</i>	X	www.silava.lv
<i>Citi</i>	X	Dalība VII Starptautiskajā aļņu simpozijā Belovežā, Polijā, 6.-10. augustā – Aizupiete G., Baumanis J. „Hunting – most important factor affecting moose population in Latvia”

Apstiprinu, ka Medību saimniecības attīstības fonda līdzekļi izlietoti paredzētajiem mērķiem, līguma tamē un darba uzdevumos norādīto pasākumu īstenošanai un atbilstoši šim pārskatam.

Datums: 15.11.2012.

Jurgis Jansons

(Projekta īstenotāja organizācijas/uzņēmuma/
komersanta vadītāja/direktora vārds, uzvārds)

(paraksts)

Sandra Deičmane

(Projekta īstenotāja grāmatveža vārds, uzvārds)

(paraksts)

Z.v.

Agrita Žunna

(Projekta atbildīgā darbinieka vārds, uzvārds)

(paraksts)

Pārskatu sagatavoja:

vārds, uzvārds:	Agrita Žunna
ieņemamais amats:	LVMI „Silava” zinātniskā asistente, projekta vadītāja
tālrunis:	
e-pasts:	agrita.z@gmail.com